

Vergaderjaar 2021–2022

29 665

Evaluatie Schipholbeleid

30 175

Luchtkwaliteit

Nr. 414

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 oktober 2021

Voormalig Kamerlid Laçin van de fractie van de SP heeft per motie¹ verzocht om het RIVM opdracht te geven werknemers op Schiphol mee te nemen in het lopende RIVM-onderzoek naar de effecten van langdurige blootstelling aan ultrafijn stof op de gezondheid van omwonenden van Schiphol.

Mijn voorganger heeft aan het RIVM gevraagd om te bezien of het gevraagde in de motie mogelijk is. Het RIVM heeft hierover inmiddels gerapporteerd en dat rapport bied ik u hierbij aan².

In deze brief wordt in paragraaf 1 kort ingegaan op het RIVM-rapport. In paragraaf 2 komt het meetprogramma ultrafijn stof op het luchthaven-terrein aan de orde, dat TNO in de periode mei/juni 2021 in opdracht van Schiphol heeft uitgevoerd. In paragraaf 3 worden de vervolgstappen beschreven.

1. RIVM-rapport «Verkenning haalbaarheid gezondheidsonderzoek werknemers Schiphol»

Het RIVM heeft de vraag in de motie op de volgende wijze opgepakt:

- a. er is bezien wat er in de literatuur bekend is over blootstelling aan ultrafijn stof bij werknemers op luchthavens en de mogelijke gezondheidsrisico's daarvan;
- b. er zijn gesprekken gevoerd met verschillende organisaties op Schiphol;
- c. er is een bijeenkomst met experts geweest om de haalbaarheid van onderzoeken te beoordelen.

Voor een volledige samenvatting verwijs ik naar het rapport. In hoofdlijnen komt uit de verkenning dat het praktisch en inhoudelijk niet mogelijk is om platformmedewerkers van Schiphol als aparte groep

¹ Kamerstuk 31 936, nr. 665

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

binnen het lopende RIVM-onderzoekprogramma voor omwonenden mee te nemen. Praktisch is het niet mogelijk omdat gebruik moet worden gemaakt van onder andere administratieve gegevens over de aard en werkomstandigheden van oud-medewerkers. Deze gegevens zijn niet beschikbaar en de weinige gegevens die er wel zijn mogen maar beperkt worden gebruikt vanwege de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Verder zijn er inhoudelijke verschillen met het onderzoek naar omwonenden. Naar verwachting staan platformmedewerkers tijdens hun werk aan hogere concentraties ultrafijnstof bloot dan omwonenden. Ook worden platformmedewerkers aan meer luchtvervuilende stoffen blootgesteld dan ultrafijn stof. Dit vraagt om een bredere blik naar gezondheidseffecten bij platformmedewerkers dan alleen van ultrafijn stof.

Het RIVM geeft vervolgens aan dat het wel mogelijk is om onderzoek te doen bij de huidige platformmedewerkers naar onder meer de long- en hartfunctie, bloed en urine bij de medewerkers die er nu werken. De resultaten geven geen zekerheid, maar een indicatie over ziekten die door een langdurige blootstelling aan ultrafijnstof kunnen ontstaan. Het duurt volgens het RIVM jaren om met zekerheid te zeggen wat de effecten van een langdurige blootstelling aan ultrafijn stof op de gezondheid van de huidige medewerkers zijn. Een dergelijk onderzoek zou ook een actieve bijdrage van medewerkers vragen.

2. Meetprogramma ultrafijn stof op het luchthaventerrein

In antwoorden op Kamervragen van het lid Laçin³ is in april 2020 aangegeven dat Schiphol aan TNO heeft gevraagd metingen uit te voeren op het luchthaventerrein Schiphol. Verder is aangegeven dat als de verstoringen door het coronavirus achter de rug zijn en het verkeersvolume normaliseert, het meetprogramma wordt ingepland.

Omdat nog onzeker is wanneer het verkeersvolume is genormaliseerd en er wel behoefte is aan inzicht in de concentraties ultrafijn stof op het luchthaventerrein, heeft Schiphol het meetprogramma in mei en juni 2021 door TNO laten uitvoeren. De speciale klankbordgroep met vertegenwoordigers van werknemers en werknemersorganisaties, die Schiphol specifiek voor dit meetprogramma heeft geformeerd, is daarover in april 2021 geïnformeerd.

Het meetprogramma is parallel aan en onafhankelijk van de in de vorige paragraaf genoemde RIVM-verkenning uitgevoerd. Tijdens het meetprogramma zijn onder meer metingen op de platforms verricht en medewerkers op Schiphol hebben ook zelf met de auto waarin de meetapparatuur was ingebouwd, kunnen meten op locaties die zij belangrijk vonden. De resultaten van het meetprogramma geven inzicht in de concentraties ultrafijn stof op het Schipholterrein.

TNO is momenteel bezig met het opstellen van de rapportage van het meetprogramma. Die rapportage wordt naar verwachting één dezer dagen aan Schiphol aangeboden en vervolgens gepresenteerd in de hiervoor genoemde klankbordgroep. Schiphol heeft aangegeven het rapport half oktober te publiceren en de opvolging van het rapport op te pakken met vakbonden, luchtvaartmaatschappijen, afhandelaren en de LVNL.

³ Aanhangsel Handelingen II 2019/20, nr. 2364

3. Vervolg

Op grond van de wet- en regelgeving voor arbeidsomstandigheden is het de taak van de werkgever om zorg te dragen voor een veilige en gezonde werkomgeving en dat te monitoren. Dat betekent dat Schiphol en alle andere bedrijven die werknemers op de platforms van Schiphol aan het werk hebben, deze verantwoordelijkheid al dragen.

Vanuit de Arbowet geldt een plicht om risico's van gevaarlijke stoffen op te nemen in de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) van bedrijven op Schiphol. De Inspectie SZW ziet als toezichthouder toe op deze verplichting.

De mogelijkheid die het RIVM in zijn rapport aangeeft om onderzoek te doen bij de huidige platformmedewerkers, raakt de bestaande verplichting om werknemers via de bedrijfsarts een Periodiek Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek (PAGO) aan te bieden, hetgeen opgenomen kan worden in het Plan van Aanpak dat onderdeel is van de RI&E.

Schiphol heeft aangegeven het rapport te bestuderen en samen met de sectorpartijen te bezien hoe invulling kan worden gegeven aan de aanbevelingen van het RIVM. Zonder daarbij afbreuk te doen aan de integriteit van Schiphol en de andere bedrijven die actief zijn op de platforms op de luchthaven en de verantwoordelijkheid die de bedrijven al hebben op dit vlak, zal ik daarbij op verzoek van de Kamer bij partijen benadrukken dat, al dan niet via de bedrijfsarts, de onafhankelijkheid moet zijn geborgd bij een eventueel aanvullend onderzoek onder platformmedewerkers, zoals ik tijdens het Commissiedebat vliegveiligheid op 8 september 2021 heb aangegeven.

Bij het plannen van vervolgstappen zal de rapportage van het TNO-meetprogramma worden betrokken en zal ook worden gesproken over het door het RIVM genoemde langjarig onderzoek onder huidige platformmedewerkers.

Eind van dit jaar informeer ik uw Kamer per brief over de door Schiphol en partijen gezamenlijk voorgestelde vervolgstappen op het RIVM-rapport over de werknemers. Indien relevant stem ik hierover af met de Staatssecretaris van SZW.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
B. Visser